

Mag. Lado Bradač,
Preserje 37 E,
1352 Preserje
(041 330 522)

Kandidacijska komisija LZS
Župančičeva 9
1000 Ljubljana

Zadeva: Program kandidata za predsednika LZS

Ob kandidaturah je program kandidata vodilo za izbor. Sam bi dodal, da je poglavitno tudi dosedanje delo. Prav zato so moja izhodišča pri pripravi programa vezana na preteklo delo. Ugotavljam, da se je v preteklih dveh mandatih naredilo veliko stvari, del pa jih je potrebno še dokončati. Tudi pripravljen letni načrt dela LZS je treba realizirati. V programih ne želim obljubljeni vsečini stvari (ustanovitev zavoda za lovstvo, uvrstitev goloba grivarja in sloko med lovne vrste) in se ob tem že zavedati, da so nekateri cilji težko uresničljivi. Poudariti želim, da mi ni žal vloženega truda in bom v primeru ustreznim razmer, na podlagi že zbranih argumentov ponovno aktivno delal na teh vprašanjih. Če izhajam iz mojih dveh mandatov podpredsednika LZS in člana Upravnega odbora LZS (UO LZS), se je kot osnovni problem izkazala raznolikost stališč oziroma interesov znotraj lovske organizacije.

Zato se mi zdi eden večjih dosežkov izoblikovanje oziroma definiranje **poslanstva LZS**, ki definira okvir delovanja naše organizacije. Poslanstvo je smisel obstoja organizacije in naše glavno vodilo. Za uresničevanje poslanstva je pomembna dobra vizija. Delovanje organizacije, ki nima vizije, prej ali slej postane delovanje brez smisla in je lahko celo brez učinka. Ker sem sodeloval pri oblikovanju sedanjega poslanstva in vizije bo v prihodnje moje osnovno vodilo narediti vizijo prepoznaven oziroma poskrbeti za dokončno realizacijo. Obstoječa vizija je bila oblikovan v širši razpravi in preko organov upravljanja LZS, tako preko oblikovanja na UO LZS do same potrditve na občnem zboru LZS leta 2013. **Oblikovanje ključnih ciljev oziroma prevladujočega in skupnega interesa** slovenskih lovcev je torej nujno potrebno za učinkovito delo krovne organizacije. Vizijo bo potrebno po formiranju novega UO LZS spremeniti in dopolniti (prevetriti) in z njo seznaniti nove člane UO LZS in pri tem tudi upoštevati njihova stališča.

Vsekakor smo bili pri spremembi lovskega zakona v letu 2004 premalo enotni, da bi lahko dosegli več. Pri spremembah leta 2008 smo komaj dosegli podaljšanje obdobja za podelitev koncesij na 20 let. Ohraniti moramo obstoječi sistem in poskušati doseči ovrednotenje milijona prostovoljnih ur letnega dela lovcev, ob tem pa paziti in onemogočiti pojavljanje parcialni interesov in preračunljivost posameznikov, ki zgolj ocenjujejo, kaj bi bilo v danem trenutku za njih bolje. Zavedati se je treba, da se je v 100 letni zgodovini lovska zveza in večina lovskih družin ohranila zaradi izvajanja našega temeljnega poslanstva, ki se mora skozi čas prilagajati razmeram. Prav preračunljivost v naših lovskih vrstah je povzročila, da območne zveze niso več zapisane kot lovske organizacije v lovskem zakonu, po drugi strani pa je lovska enotnost omogočila, da še vedno uspešno delujejo. Še več, v preteklem letu je bila ustanovljena nova območja lovska zveza – Brkinsko - Kraška. Ne glede na zatečeno stanje moramo zagotoviti, da bodo zveze delovale v korist svojih članov ob zmernih stroških. Enako velja tudi za Območna združenja upravljavcev lovišč (OZUL), njihovo delo je natančno določeno in brez težav ga je mogoče tudi finančno ovrednotiti ali medsebojno primerjati. V Sloveniji obstaja eden najbolj kompliciranih sistemov načrtovanja in dokazovanju odstrela. Spremembe pri odstrelu divjega prašiča so korak v pravo smer, vendar so dodatne spremembe na tem področju tudi v bodoče nujne.

Še naprej se bom zavzemal, da bo LZS krovna lovska organizacija, ki v svojem **temeljnem poslanstvu – varstvu narave in okolja ter trajnostnem upravljanju z divjadjo** – povezuje več kot 20.000 slovenskih lovcev. V zadnjem času se vanjo sprejemajo tudi druga društva in

njihovi člani, če je seveda njihovo delovanje v skladu s cilji krovne organizacije. Krovna organizacija mora tudi v bodoče zastopati in uveljavljati interese najširšega kroga svojih članov.

Brez spoštovanja narave te ne bomo ohranili za naslednje rodove. **Naše poslanstvo mora biti, da to kar smo dobili od naših prednikov ohranimo za naše zanamce.** Lovci smo v prvi vrsti naravovarstveniki in zato trdni zagovorniki sonaravnega kmetovanja in trajnostne rabe gozdov. Trajnostno gospodarjenje z gozdovi ter sonaravno kmetovanje sta temeljna pogoja za zdravje krajine ter s tem za trajni obstoj divjadi. Prepričan sem, da si lovci želimo ohraniti trajnost vseh vrst divjih živali in ptičev, zato si moramo prizadevati za ohranitev sonaravnega okolja in izboljšanje življenjskega prostora živalskih in rastlinskih vrst, posledično pa tudi za ohranitev in izboljšanje zdravega življenjskega okolja ljudi in za trajnost vsega življenja.

Že desetletja lovci spoštujemo načelo trajnostne rabe narave, kar pomeni, da lahko iz narave jemljemo le to in toliko, da s tem ne ogrozimo obstoja nobene vrste. Tako je naše poslanstvo trajnostno upravljanje z divjadjo v pomenu razumne rabe le-te kot obnovljivega naravnega vira. Stalež divjadi v slovenskih gozdovih v primerjavi s tujino, še posebej s Hrvaško, kjer je prišlo do drastičnih sprememb, dokazuje da moramo nadaljevati z našim delom in ohranitvijo obstoječe ureditve.

Da bi ohranili prostoživeče divje živali oziroma divjad moramo ohraniti in varovati njen življenjski prostor. Večina tega prostora je v lasti drugih, zato je nujno ozaveščanje lastnikov in ukrepanje, kadar pride do nerazumnih posegov. Izboljšati je potrebno sodelovanje z vsemi lastniki in uporabniki prostora, zato moramo nadaljevati s programi intenzivnega sodelovanja. LZS že sodeluje s krovnimi organizacijami (od ribiške, planinske do turistične zveze itd ...), sodelovanje širimo na državne organe (tak primer je sodelovanje s Slovensko vojsko), ki ga moramo razširiti še na druge državne organe). Lovci se zavzemamo za naravo in življenje v njej, zato smo bili velikokrat pobudniki ali pa se redno udeležujemo različnih čistilnih akcij, sodelujemo pa tudi povsod in vsakokrat, ko s svojimi izkušnjami lahko pomagamo ohranjati naravo. Na vsakem koraku se trudimo ozaveščati uporabnike prostora o pomenu varstva narave, ob vsaki priložnosti opozarjamo na škodljiv odnos posameznikov do narave in divjadi ter smo tisti, ki si želimo čut odgovornosti do narave privzgojiti tudi mladim. Ob tem pa ne smemo pozabiti, da je lov sestavni del varstva narave, kar dokazuje Ministrstvo za okolje in prostor z vsakoletno odreditvijo odstrela sicer zavarovane vrste živali npr. medveda. Lovci smo bili med prvimi pobudniki in organizatorji čistilnih akcij. Ena takih je bila »Ukradimo naravi smeti«. Danes želi vsak organizirati čistilno akcijo, na kar ne smemo biti ljubosumni, ampak moramo pri tem sodelovati in prevzemati pobudo, če bi interes zamrl. Naš cilj je čista narava in vsakdo, ki k temu pripomore, je naš prijatelj.

Prostoživeče živali so sestavni in neločljivi del narave, zato sta divjad in njeno varstvo v največji meri odvisna od razmer v njej. Lov mora biti podrejen razmeram, ekonomski učinki ne smejo stopiti v ospredje oziroma morajo biti podrejeni naravovarstvenim načelom. Dejstvo je, da divjadi ne ogroža lov, pač pa jo ogrožajo in uničujejo spremembe krajine in pohlep po dobičku. Lovci smo odgovorni, da so vrste divjadi in njihovo število v ravnovesju z bivalnimi in prehranskimi možnostmi, vendar se pogosto skrivamo za pojasnili, da lovimo le bolno divjad. Vsekakor je prioriteta odstrel bolne divjadi zaradi preprečitve širjenja bolezni. Ni razloga, da ne bi tudi javno povedati, da uplenimo tudi veliko število zdrave divjadi in da te prihodke lovci v celoti namenimo za ohranitev naravnega okolja (tudi za vrste, ki niso lovne). Skratka lovci tudi lovimo in uplenimo divjad, to je ena od naših nalog. Moramo pa jasno povedati razloge oziroma kaj je namen trajnostnega gospodarjenja z divjadjo. Odstrel dogovorjenega števila lisic prepreči širjenje bolezni (steklina, garje) po drugi strani pa zmanjševanje staleža lisice obvaruje določene živali in ptice. Takšen je pač zakon narave in lov ima v tem svojo vlogo in pomen, zato ga ne smemo prikrivati, ampak jasno povedati zakaj to počnemo. Pri izvajanju lova pa seveda moramo spoštovati naš lovski etični kodeks.

Bistveni poudarki iz mojega programa so sledeči:

1. Lovska zveza Slovenije mora združevati vse slovenske lovce pri trajnostnem upravljanju z divjadjo oziroma pri varstvu okolja in narave.
2. LZS kot krovna slovenska lovska organizacija mora v prvi vrsti skrbeti za umeščanje lovstva v širšo družbo, oblikovati skupne lovske interese in jih tudi uveljavljati,

povezovati in obveščati člane, zagotavljati pomoč in podporo pri varovanju narave in upravljanju z loviščem in divjadjo, opravljati zakonsko predpisane naloge in si v vseh pogledih prizadevati delovati učinkovito, pregledno in uspešno. Opravlja tudi pomembno kulturno in izobraževalno poslanstvo, skrbi za lovsko kinologijo, sodeluje pri številnih znanstvenih raziskavah ter izdaja strokovne publikacije in glasilo Lovec. Ob tem je treba širiti pripadnost naši lovski organizaciji in uveljavljati načela solidarnosti in pomoči članom. Nadaljevati je treba z delom »Zelenega sklada« in zagotoviti, da se pomoč dodeljuje v skladu s pravili.

3. Najpomembnejše naloge LZS so tiste, ki jih opravlja v javnem interesu in jih zakon natančno določa. Poglavitne naloge so izobraževanje in organiziranje izpitov za lovce in lovske čuvaje, naravovarstveno ozaveščanje članov in komuniciranje z lastniki zemljišč ter širšo javnostjo, razvoj lovske kinologije, izdajanje strokovne literature s področja lovstva in divjadi ter opravljanje drugih nalog javnega interesa s področja varstva narave in divjadi ter lovstva, ki jih določa zakon. Prav tako moramo uveljaviti našo vlogo pri pripravljanju strokovnih podlag za določitev biohabitatov in biokoridorjev, ki so poglavitnega pomena za ohranitev ogroženih vrst velike divjadi. Z drugimi organi moramo učinkoviteje sodelovati pri ustvarjanju kriterijev za izvajanje oziroma namene evidentiranja odstrela in izgube divjadi in skrbi za primernost metod in meril za ugotavljanje višine škode.
4. Lovska zveza Slovenije naj postane na spremembah učeča se organizacija, ki se zna prilagajati spremembam in zahtevam časa in okolja. Vse okoli nas se spreminja in če želimo uspešno slediti spremembam, se moramo nenehno prilagajati zahtevam časa. Kot organizacija rastemo, se spreminjamo in stremimo k izboljšavam na vseh področjih. Zato bomo posodabljali tudi vizijo slovenske lovske organizacije, ki mora biti odraz volje in želja večine slovenski lovcev. Kar pomeni, da bomo pri spremembah uveljavljali tudi interese naših članov.
5. Objekt LZS na Župančičevi v Ljubljani je sicer lepa in spomeniško zaščiten stavba, vendar je potrebna obnove. Vzdrževanje delno funkcionalnega objekta, ki ne premore niti sejne sobe za upravni odbor LZS, je drago. Imamo prazne prostore, vendar za najem le teh ni ustreznega ekonomskega interesa. V preteklosti se je s težavo uredilo parkirne prostore, s tem se je povečala dostopnost in funkcionalnost objekta. LZS deluje racionalno oziroma ji je uspelo zmanjšati stroške ter prodati več objektov in zemljišč, ki jih je LZS imela v bivših loviščih. Tako so se pridobila sredstva, ki jih lahko namenimo za izgradnjo manjšega, a bolj funkcionalnega objekta. Njegova lokacija mora biti v središču Slovenije v bližini avtocestnega obroča, da bo tako lažje dostopen lovcem. Zavzemam se za proučitev in izdelavo načrta za izgradnjo novega sodobnega in racionalnega objekta. Objekt mora omogočati predstavitev dela lovcev širši javnosti (od osnovnošolcev do drugih zainteresiranih skupin). Ob tem ne smemo pozabiti na partnerstvo z občinami tako omogočiti boljše pogoje za pridobivanje evropskih sredstev. Samo takšne rešitve lahko zagotovijo tudi realizacijo večletne ideje za lovsko-ribiški muzej. Seveda le v skupnem projektu z ribiči oziroma občino in uspešnim kandidiranjem za pridobitev evropskih sredstev. Vsekakor bo o tem odločal najvišji organ odločanja LZS, korektno pa je, da v program napišem za kaj se bom zavzemal.
6. Pri delovanju strokovnih služb LZS se bom zavzemal, da bodo na razpisane delovna mesta prihajali najboljši kandidati po strokovnih referencah in pravočasno zagotoviti ustrezne prenose dela in znanj (morebitne upokojitve itd.). Zaradi dviga stroškov računovodstva bo potrebno proučiti možnost uvedbe delovnega mesta računovodkinje, če bo analiza pokazala, da je to racionalno.
7. Eden mojih ciljev je tudi, da bomo enakovreden in spoštovan partner na področju lovsko-upravljaljskega načrtovanja v odnosu do resornega ministrstva oziroma nosilcev načrtovanja. Dejstvo je, da lovska družina plačuje škode in glede na njeno odgovornost ima v sistemu premajhno vlogo pri določanju odvzema divjadi.

8. Informacijski sistem LISJAK mora dobiti v tem sistemu vlogo, ki si jo zaradi svoje kvalitete in dobrih rešitev, tudi zasluži. Pri financiranju tega projekta morajo (ali pa brezplačno s svojim znanjem nuditi pomoč) sodelovati vsi uporabniki, ki koristijo njegove podatke.
9. Na področju izobraževanje bo potrebno dopolnjevati, nadgraditi in širiti programe verificiranega izobraževalnega v okviru LZS za lovce. Nadgraditi moramo sistem praktičnega izobraževanja lovskih pripravnikov tako v lovišču kot v varnem rokovanju z orožjem. Nadaljevati in širiti je potrebno programe za mlade ter aktivnosti za podmladek ob tem moramo zagotoviti uspešnemu izvajanju programov lovskih pripravnikov.
10. Mednarodno sodelovanje moramo razvijati v enakem obsegu in ohraniti doseženi nivo. LZS je bila leta 1991 sprejeta v Mednarodni svet za lovstvo in ohranitev divjadi (CIC) in dve leti pozneje v Skupnost evropskih lovskih zvez. Smo spoštovani in prepoznavni v mednarodni javnosti zato je potrebno s tem delom nadaljevati.
11. Nadaljevati moramo z aktivnostmi na področju stikov z javnostmi. V širši javnosti moramo ostati prepoznavni kot naravovarstvena organizacija in znati predstaviti svoje delo, da bomo zaradi svoje dejavnosti v očeh javnosti bolj spoštovani. Ob tem se premalo zavedamo dejstva, da LZS že ima uradno podeljen status, da deluje v javnem interesu po dveh zakonih oziroma na dveh področjih (lovstva in ohranjanja narave). Pri tem moramo spodbuditi uporabo sodobnih medijev, ki jih trenutno uporabljati mlajša generacija lovcev. Nadaljevati je potrebno z izobraževanji starešin in drugih lovcev za nastopanje v javnosti.
12. Pri predlaganju sprememb (od Uredbe o določitvi divjadi in drugih predpisov) moramo biti prepoznani kot organizacija, ki vse svoje odločitve sprejema na strokovnih in znanstvenih izhodiščih oz. kot organizacija, ki si nenehno prizadeva postati še preglednejša, učinkovitejša in uspešnejša v svojem delovanju.

Moje delo na LZS bo temeljilo na aktivnostih, ki so vezane na organiziranost slovenskega lovstva v razmerjih med lovsko družino, območno lovsko zvezo in LZS. Pri vseh nalogah se bom dejavno zavzemal za uveljavljanje ciljev in programskih usmeritev občnega zbora LZS. Lovska družina je temeljna članica LZS. Zato nameravam, kot dolgoletni starešina lovske družine, zagotavljati pogoje, da bo lahko lovska družina uspešno uveljavljala svoje interese.

Naj za konec programa zapišem, da smo lovska organizacija z več kot 100-letno tradicijo, ki je uspešno sledila spremembam časa in si v mednarodnem prostoru zgradila izjemno spoštovanje. V primerjavi z našimi sosednimi državami smo uspeli uveljaviti sistem, ki v prvi vrsti koristi divjadi in njenemu naravnemu okolju. V tem sistemu ima vsak dobro misleči lovec svoje mesto. **Na doseženo smo lahko ponosni in lahko z optimizmom zremo v prihodnost.**

mag. Lado Bradač

V 5. 18.8.2015